

2014-12-01

TJÄNSTESKRIVELSE

SÄN 2014/525-739

Socialstyrelsen

Synpunkter på Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden, dnr 40184/2014

Förslag till beslut

Social- och äldrenämnden antar förslaget yttrande till Socialstyrelsen i dnr 40184/2014.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått på remiss att yttra sig över Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden.

I yttrandet redogörs för social- och äldrenämndens synpunkter på remissen. Nacka kommun anser att syftet att stärka den enskildes rätt att förstå vad beslutet om särskilt boende innebär i praktiken och att säkerställa god omvårdnad och stöd i särskilt boende genom regelbunden uppföljning är gott. Nacka kommun är dock tveksam till om föreskrifterna som helhet är tillräckligt värdeskapande för målgruppen. Delar av föreskriften finns redan reglerade i gällande lagar och riktlinjer, andra delar är otydliga eller stämmer inte med rådande rättstillämpning. De ekonomiska konsekvenserna av förändringarna har inte utretts i tillräcklig omfattning. Sveriges kommuner och landsting har gjort en omfattande juridiska utredning vars synpunkter Nacka kommun till större delen instämmer i.

Nacka kommun tillstyrker inte förslaget i sin nuvarande form.

Ärendet

Inledning

Nacka kommun har, som en av 34 kommuner, fått på remiss att yttra sig över Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden. Denna författning har arbetats fram med utgångspunkt i tidigare föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:12) om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden och har justerats för att gälla samtliga personer som bor i särskilda boenden för äldre.

Tillvägagångssätt

Samtliga chefer på de särskilda boendena för äldre i Nacka har givits tillfälle att yttra sig, liksom kvalitetsutvecklarna på Valfärd samhällsservice.

Förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden

De nya föreskrifterna är indelade i fem kapitel. Socialstyrelsen har valt att strukturera författningen så att bestämmelser som är gemensamma för alla berörda återfinns i kapitlen ett och två. Innehållet i kapitel tre riktar sig till nämnden och i kapitel fyra till den som bedriver verksamhet i form av särskilt boende. Kapitel fem innehåller undantagsbestämmelser. En del av de nya föreskrifterna har formen av allmänna råd.

Författningen inleds med bestämmelser om tillämpningsområde (1 §) samt begreppsdefinitioner (2 §). I kapitel 2 (1 §) konstateras att det ledningssystem för systematisk kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 som ska upprättas hos den som bedriver socialtjänst ska innehålla processer och rutiner för att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i föreskrifterna.

Kapitel tre behandlar nämndens ansvar vid handläggning och uppföljning. Bland annat ska nämnden säkerställa att varje särskilt boende är bemannat på ett sådant sätt

1. att den person som bor där får det bistånd som han eller hon har beviljats av nämnden, och
2. att servicen och omvårdnaden kan genomföras enligt den genomförandeplan som ska upprättas.

Det är oklart på vilket sätt det är tänkt att kommunerna i alla särskilda boenden ska säkerställa bemanning och att servicen och omvårdnaden kan genomföras i enlighet med genomförandeplaner.

I ett allmänt råd finns angivet att nämnden bör försäkra sig om att ett särskilt boende som erbjuds en person har tillgång till hälso- och sjukvårdspersonal i enlighet med 18 § hälso- och sjukvårdslagen. Denna skyldighet regleras redan i hälso- och sjukvårdslagen och kan därmed inte rekommenderas i allmänna råd.

Enligt föreskriften bör den enskilde i biståndsbeslutet få sådan information att det står klart vad beslutet om särskilt boende innebär i praktiken. Nacka kommun instämmer i att det är rimligt att den enskilde får denna information men anser inte att den bör finnas i biståndsbeslutet och därmed vara möjlig att överklaga. Enligt gällande rättspraxis är reglering av insatser på detaljnivå i särskilt boende en del av verkställighetsåtgärder och inte något som ska regleras i biståndsbeslut.

Vidare anges att biståndshandläggaren bör följa upp beslut om särskilt boende för att säkerställa att den enskilde får den omvårdnad och service som han/hon behöver vilket Nacka kommun instämmer i.

Kapitel fyra riktar sig till den som bedriver verksamhet i form av särskilt boende. Här finns krav på bemanning i särskilt boende. Nacka kommun föreslår att begreppet ”vara bemannat” byts ut mot ”ha tillgång till personal” så att verksamheten har möjlighet att lösa personalfrågan med flexibla lösningar anpassade efter de personer som för tillfället bor på boendet. Enligt Nacka kommun måste vid bedömningen av behovet av personal även hänsyn tas till de tekniska lösningar som kan finnas i boendet. Tekniska lösningar ersätter inte personal generellt sett men är ett bra komplement.

Då delar av föreskriften redan finns reglerade i gällande lagar och riktlinjer och andra delar är otydliga eller inte stämmer med rådande rättstillämpning tillstyrker Nacka kommun inte förslaget i sin nuvarande form.

Ekonomiska konsekvenser

Att årligen följa upp de drygt sexhundra Nackabor som bor på särskilt boende i Nacka beräknas kosta 1,2 miljoner kronor. Hur mycket eventuell utökning av personal, och handledning till denna, på de särskilda boendena kommer att kosta är inte möjligt att beräkna.

Bilagor

1. Remissvar, 2014-11-28
2. Socialstyrelsen förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för äldre personer och bemanning i särskilda boenden
3. Konsekvensutredning bemanning, 2014-11-11

Anne-Lie Söderlund

Enhetschef

Äldreenheten

Yvonne Holmström

Medicinskt ansvarig för rehabilitering

Sociala kvalitetsenheten